

Blått hav – grønn fremtid

ZeroKyst er en spyspiss i det grønne skiftet i fiskerinæringen.

Av – Eddi Møby

Etter finanskrisen i 2008-2009 var det markedsøkt i Europa som rammet fiskerinæringen i Lofoten, og flere fiskerikommuner. I 2010 startet Kurt Alle Hansen i jobben som nærings- og utviklingssef i Flakstad kommune i Lofoten, og fikk oppgaven med å få i gang en omstillingprosess.

Flakstad er en kystfiskekommune, og sjøtør er tilpasset havnene og svært viktig for næringsliv og bosetting. For oss ble det viktig å bygge på dette og å begynne å tenke ut en ny strategi basert på utvikling av fiskeværene samt økende fokus på klima, miljø og bærekraft.

Med seg i denne prosessen med analyser og reguleringsplaner fikk kommunen sterke norske fagmiljøer, regionale myndigheter og samarbeidspartnere som Lofotrådet, Norske Arkitekters Landsforbund og Universitetet i Tromsø. Gradvis utviklet det seg en tanke om et spiseislag

som kunne ta kystnæringer som fiskeri og havbruk inn i det grønne skiftet. For å kutte klimagassutslipp må man finne løsninger for å bygge fremtidens fartøy, utvikle klimavennlig teknologi og etablere infrastruktur på land.

Hybridbåter og utslippskutt
ZeroKyst ble etablert i 2021, og Kurt Alle Hansen sluttet seg til jobben sin som nærings- og utviklingssef i Flakstad kommune i Lofoten, og fikk oppgaven med å få i gang en omstillingprosess.

Flakstad er en kystfiskekommune, og sjøtør er tilpasset havnene og svært viktig for næringsliv og bosetting. For oss ble det viktig å bygge på dette og å begynne å tenke ut en ny strategi basert på utvikling av fiskeværene samt økende fokus på klima, miljø og bærekraft.

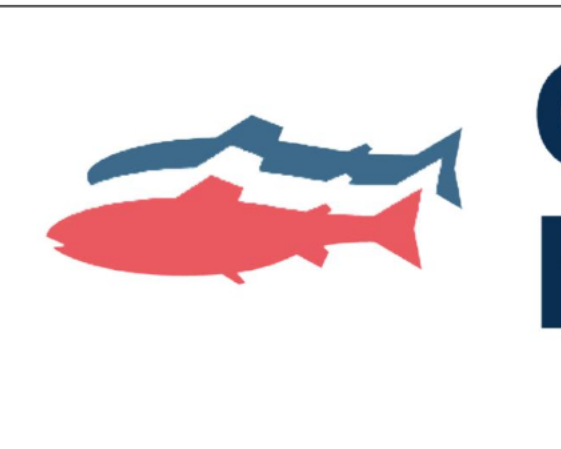
Med seg i denne prosessen med analyser og reguleringsplaner fikk kommunen sterke norske fagmiljøer, regionale myndigheter og samarbeidspartnere som Lofotrådet, Norske Arkitekters Landsforbund og Universitetet i Tromsø. Gradvis utviklet det seg en tanke om et spiseislag

Stolt matfiskprodusent med kvalitet for verdensmarkedet

E-post: odd@salaks.no
Mobil: +47 957 64 528

salaks.no

Gigante Havbruk
Sjøgata 21, Bodø

Flug Fisker Arnt Flug overtar «Korsnesjenta» fra Ballstad slipp. Foto: Flakstad kommune

Kurt Alle Hansen er opplyst av at fiskerinæringen skal være en viktig del av det grønne skiftet. Foto: Flakstad kommune

E-sjøsken Koranesjenta stabiliseres ved Ballstad slipp. Foto: Flakstad kommune

Flakstad er eneste kommune som er med i ZeroKyst, og skal ivareta tilrettelegging og tekniske løsninger som fungerer i fiskeværene. Dette gjelder tilrettelegging av infrastruktur med allmen tilgjengelighet slik som kaier, vegger, areal for ladeanlegg og oppgradering av strømtilførsel. Kommunen må også sikre rolle og nødvendige avtaler mellom de som skal foresta drift av havna med areal og ladeanlegg.

Fem delprosjekter
Fem delprosjekter ble satt i gang: 1. Nullutslippdrivlinje 2. Nullutslippfartøy klargjort for hydrogen 3. Hydrogenforsyning og tanking 4. Regional infrastruktur med oppgradert strøm og ladeanlegg i havnene 5. Kompetanseprosjekt med utarbeidning av dokumentasjon og forskningsartikler

Allerede i 2015 produserte selskapet Sella Arctic AS verdens første hybridfartøy, «Karoline», med 11 meters lengde. Siden

har det vært drevet forskning og utvikling av nye modeller, der ZeroKyst har samarbeidet med Sintef, NTNU, Siemens Energy og bilbyggerne. I 2022 leverte det lokale verftet Ballstad slipp sin egen sjømodell «Lofotstjærten».

Den andre båten som ble levert heter «Korsnesjenta», en hybridbåt som i dag driver fiske utenfor Finnmarkskysten og hester gode og nyttige erfaringer. Gjennom ZeroKyst skal eier av «Karoline» nå få bygget en ny båt, «Karoline 2». Den kan bli verdens første nullutslippssjøsken, med energi fra hydrogen og batteri. Dette skjer i samarbeid med blant annet selskapet H2Marine som også skal utvikle en mikroskala hydrogenfabrikk, og selskapet Plug som skal levere ladeanlegg på kai.

Det vi gjør i ZeroKyst og Lofoten blir nå lagt merke til. Vi samarbeider med Lofotrådet om å realisere en grønn vekststrategi som er unik for hele kysten, forteller Hansen.

Fiskeri og turisme
Samtidig er ZeroKyst en pådriver for å bedre infrastrukturen på land. Det hjelper ikke med «grønner» båter hvis det ikke finnes nok store ladestasjoner i havnene i Lofoten. Målet er å utvikle og bygge infrastruktur for lading i intill fire fiskerihavner i Lofoten, samtidig som ladebilstøtte både for fastboende og besøkende forbedres kraftig. Dette er en viktig del av et større prosjekt i Lofoten, kalt «Lofoten – de grønne øyene». Grønnere fiskeri og grønnere turisme skal i fremtiden bli viktige fortrinns for Lofotens to viktigste næringer.

For de som er opplyst av de lange linjer er det interessant å se at en fiskerinæring som drev på seil og var en «styllas» næring fram til båtene ble motorisert på begynnelsen av 1900-tallet, nå kan være på vei tilbake til en ny bylles – men elektrisk – fremtid. Lydløse, elektriske båter kan nå spesialkonstrueres for å drive vekstbærende mediom for eksempel fisk og turisme. Båter uten motorbråk, vibrasjoner og

Enova stopper grønt skifte på kysten

Er Enova i ferd med å bli en flaskehals i det grønne skiftet i fiskerinæringen?

Av – Eddi Møby

Enova har i 2023 brått kuttet støtteordningen «Batteri i fartøy» som var en enkel og rettlig, hetsbasert ordning som gav forutsigbarhet og rask sakbehandling. Dette har resultert i full stopp i bygging av lavutslippsfartøy, sier Kurt Alle Hansen i ZeroKyst.

Mini-etatte
Enova har som oppgave å støtte teknologutvikling og markedsintroduksjon for klima- og energiløsninger. Enova beholder for eksempel støtte til elvebåter til markedsandelen var opppe i 40% av nybilsalg og prisen den samme som fossilbil.

For kystfiskeflåten er vi knapt startet. Kun 24 av de 4500 fiskerifartøiene under 28 meter vil være lavutslipp hvis alle de båtene som har fått innvilget Enova-støtte blir ferdig bygd. Det utgjør 0,5% av markedet. Vi har utviklet flerte modeller for fremtidens fiskerbåter, og er klare

fort masseproduksjon – og så setter Enova bremsene på.

Ikke for 2024
Enova vil ikke levere en ny støtteordning for i 2024. De andre støtteordningene passer lite for kystfartøy med dieselhybrid, som er en nødvendig utviklingsfase. Fartøy med nullutslipp (hydrogen) kommer tidligst i 2024. ZeroKyst har fått midler fra Grønn platform til både å utvikle og introdusere 10 lavutslippsfartøy med diesel/batteri og 2 nullutslippsfartøy med hydrogen. Den første er levert fra Ballstad, den første nybygde sjøsken i Lofoten. De neste blir ikke bygd for en støtteordning igjen er på plass for å dekke merketnader, som ligger rundt 25% på toppen av byggesummen på 12-15 millioner kroner.

Det er utviklet hybridteknologi og løsninger for lavutslipp med diesel og batteri og senere nullutslipp med batteri og hydrogen. De første lavutslippsfartøiene er allerede levert og i aktivt fiske. Ingen av disse vil være lavutslipp hvis alle de båtene som har fått innvilget Enova-støtte blir ferdig bygd. Det utgjør 0,5% av markedet. Vi har utviklet flerte modeller for fremtidens fiskerbåter, og er klare

skudningsordninger. Uten slik støtte vil utviklingen stoppe opp. Klimautslippene vil da fortsette å øke, og kysten får ikke den muligheten til teknologutvikling som er utviklet. Da er det kritisk viktig å statlig støtte er på plass med gode og forutsigbare til-

Støtte fra fylkestinget
Fylkestinget i Nordland har også reagert på at Enova har stoppet støtteordningen, og vedtok på sitt møte i april en tverrpolitisk uttalelse, der det heter:

«Fiskere og bedrifter i havbruk og sjøtør reiseliv ønsker å bestille fartøy med lave klimautslipp, men uten økonomisk støtte til utviklingskostnader stopper det opp. Nye fartøy blir da bestilt med diesel som ikke bidrar til klimakutt. Dette betyr at mange bedrifter og arbeidsplasser i kystsamfunn ikke får omstilt seg til lavutslipp og grønn konkurransekraft. Derfor er det også avgjørende viktig at det jobbes aktivt mot næringsliv for at flere skal søke på de ordningene som finnes. Nordland fylkesting ber Stortinget søge for at det legges til rette med regelverk, støtteordninger og andre incentiver for utslippskutt i kystflåten, slik at flere sjøfartøy og ladeanlegg kan bygges og bidra til grønn omstilling og utvikling i distriktene.

Krever løsninger nå
Han krever løsninger som raskt må på plass:

- Enova må straks videreføre rettighetsbasert støtteordning

FAKTA: Prosjektpartnerne og status ZeroKyst

- Sella Arctic AS (Prosjektansvarlig), Skipsbygger
- Hymatech AS, Teknologileverandør
- Øra AS, Fiskebåtredøer, eier av et-sjøsken «Karoline»
- Ballstad Slipp AS, Vert for kystfiskeflåten
- H2 Marine AS, Energi- og infrastrukturleverandør
- Plug Holding AS, Landstørmelskapp
- Lofotrådet Muligheter AS, Elektrifiseringsprosjekt
- Siemens Energy AS, Teknologileverandør
- SINTEF (Energi/Ocean/Industi/Heløstland), Forskningsinstitutt
- RENEFOY – Renewable Energy Cluster, Næringsklynge
- NTNU, Universitet
- Flakstad kommune, Fiskerikommune

Status havbruk
• 294 servicefartøy innvilget Enova-tilskudd per mai-23. Fortsatt mange ikke levert. Både nybygg og ombygging av fartøy.

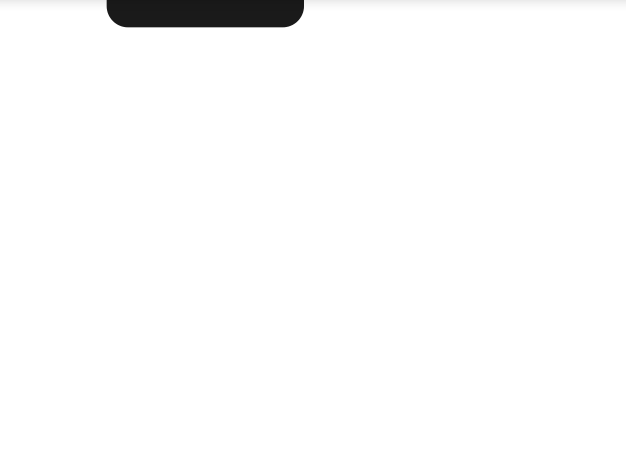
Status kystfiske
• 24 kystfiskefartøy under 28 m innvilget Enova-tilskudd per mai-23
• 0,5 % av flåten (ca. 4500 fartøy > 28 m)
• Både nybygg og ombygging av fartøy
• Fortsatt leveringsproblemer på batteri og Merpris ca. 30 %

Større fiskerifartøy
• 34 kystfiskefartøy over 28 m innvilget Enova-tilskudd per mai-23
• Ca. 13 % av flåten (250 fartøy > 28 m)
• Både nybygg og ombygging av fartøy
• Fortsatt leveringsproblemer på batteri m.m.
• Betydelig merpris

for elektrifisering av kystfartøy under 28 m lengde. De andre støtteordningene treffer ikke kystflåten godt nok til å fremme ombygging til elektrisk. (J se støtte til kjøretøy).

Støtteordning for elektrifisering av kystflåten må være rettighetsbasert, enkel å søke og ha søknadsfrist flere ganger i året.

innviklingen av båtene er bedre. Og bilbyggerne har nå servicefolk som kan sette hvor som helst i landet og hjelpe fiskeren med service selv om hybridbåten hans ligger utenfor kysten av Troms. Fremtiden er her nå, sier han.

SALAKS AS

Stolt matfiskprodusent med kvalitet for verdensmarkedet

E-post: odd@salaks.no
Mobil: +47 957 64 528

salaks.no

Gigante Havbruk
Sjøgata 21, Bodø

Bedre PRODUKTIVITET med OKSYGEN

Vår leveranse inkluderer service + software for styring og kontroll.

- Økt fôrørpptak
- Bedre fôrutnyttelse
- Lavere dødelighet

Oxzo Technologies Norway AS | www.oxzo.no | +47 905 01 370 | post@oxzo.no

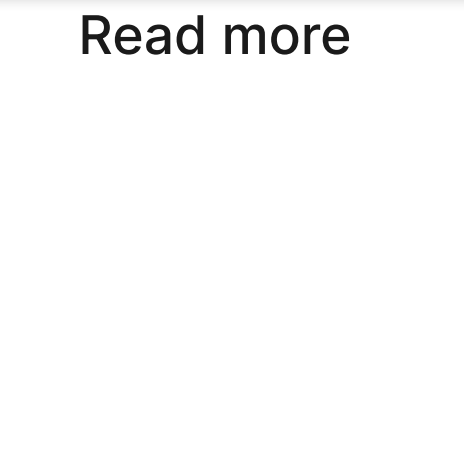
Bedre PRODUKTIVITET med OKSYGEN

Vår leveranse inkluderer service + software for styring og kontroll.

- Økt fôrørpptak
- Bedre fôrutnyttelse
- Lavere dødelighet

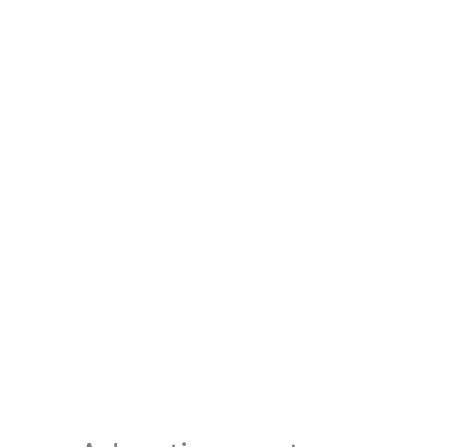
Oxzo Technologies Norway AS | www.oxzo.no | +47 905 01 370 | post@oxzo.no

Read more

Chat med jenter i nærheten
home.mydates.me

Advertisement

No more boring PDFs.
Automate and supercharge your content.
Try Issuu

More from [Nordnorsk Rapport](#)

Nordnorsk Rapport nr. 2 - ...
May 9, 2023

Nordnorsk Rapport nr. 1 - ...
March 7, 2023

Nordnorsk Rapport nr. 6 - ...
January 3, 2023

Nordnorsk Rapport nr. 5 - ...
November 14, 2022

Nordnorsk Rapport nr. 3 - ...
October 4, 2022

Nordnorsk Rapport nr. 4 - ...
October 4, 2022

Read more

Advertisement

Bring your content to life
Create engaging publications
Get started

Advertisement

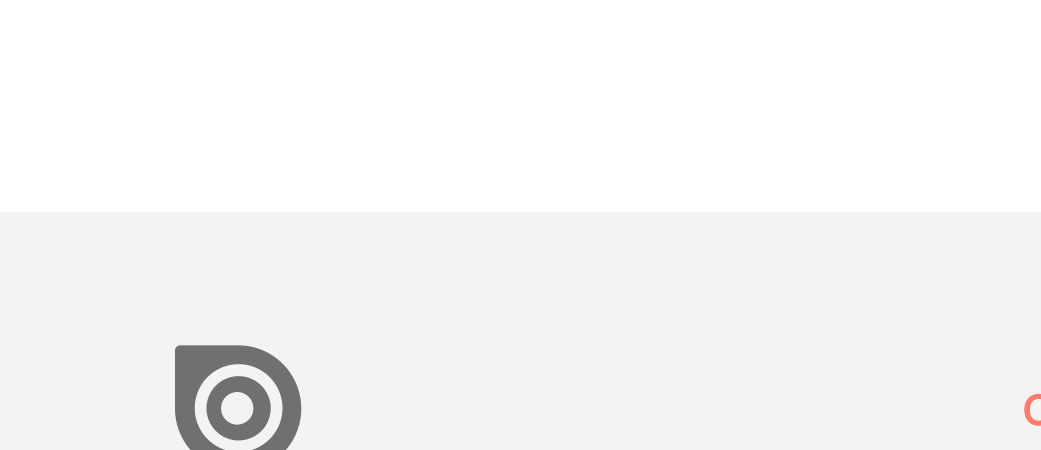
Go explore

Advertisement

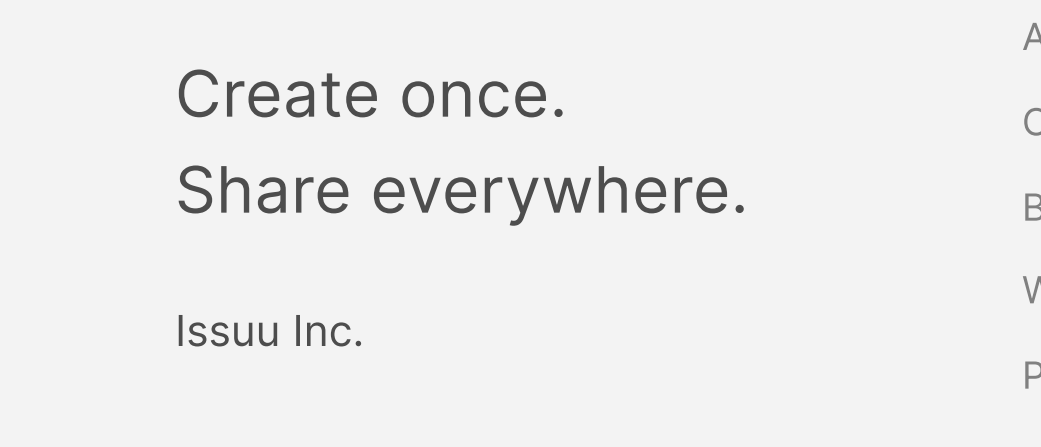
No more boring PDFs.
Automate and supercharge your content.
Try Issuu

Advertisement

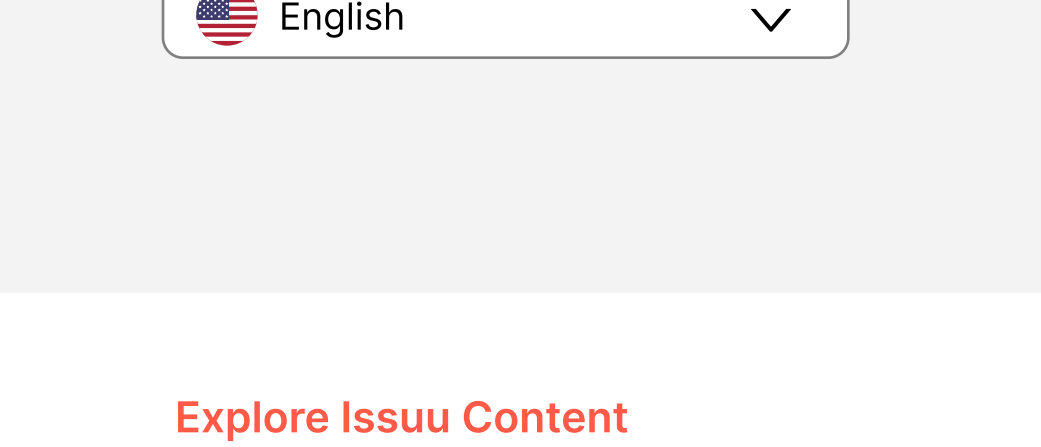
Bring your content to life
Create engaging publications
Get started

Advertisement

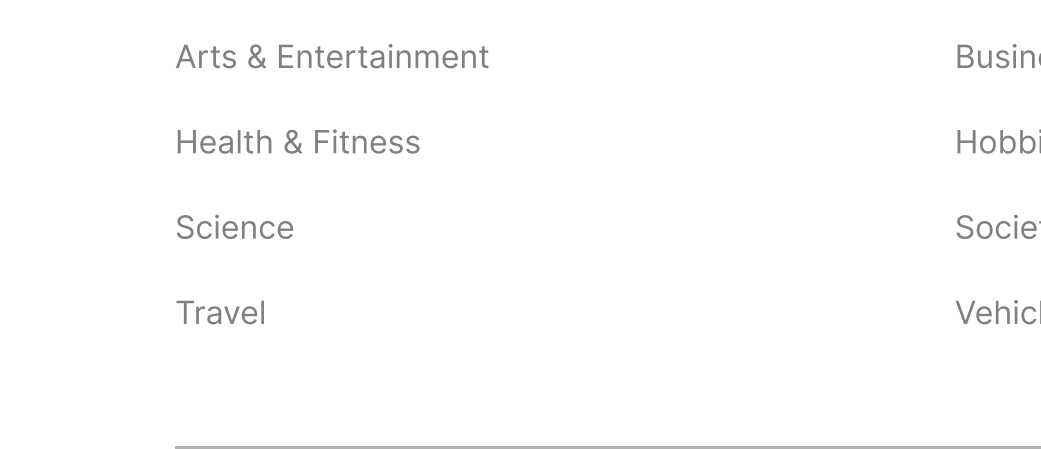
Go explore

Advertisement

No more boring PDFs.
Automate and supercharge your content.
Try Issuu

Advertisement

Bring your content to life
Create engaging publications
Get started

Advertisement

Go explore

Company	Issuu Features
About us	Fullscreen Sharing
Careers	Social Posts
Blog	Articles
Webinars	Embed
Press	Statistics
	InDesign Integration
	Cloud Storage Integration

Solutions	Products & Resources
Designers	Plans
Content Marketers	Partnerships
Social Media Managers	Developers
Publishers	Digital Sales
PR / Corporate Communication	Elite Program
Education	Publisher Directory
Salespeople	Redeem Code
Use Cases	Support

Company	Issuu Features
About us	Fullscreen Sharing
Careers	Social Posts
Blog	Articles
Webinars	Embed
Press	Statistics
	InDesign Integration
	Cloud Storage Integration

Solutions	Products & Resources
Designers	Plans
Content Marketers	Partnerships
Social Media Managers	Developers
Publishers	Digital Sales
PR / Corporate Communication	Elite Program
Education	Publisher Directory
Salespeople	Redeem Code
Use Cases	Support

Company	Issuu Features
About us	Fullscreen Sharing
Careers	Social Posts
Blog	Articles
Webinars	Embed
Press	Statistics
	InDesign Integration
	Cloud Storage Integration

Solutions	Products & Resources
Designers	Plans
Content Marketers	Partnerships
Social Media Managers	Developers
Publishers	Digital Sales
PR / Corporate Communication	Elite Program
Education	Publisher Directory
Salespeople	Redeem Code
Use Cases	Support

Create once.
Share everywhere.

Issuu Inc.

English

Explore Issuu Content

Arts & Entertainment	Business	Education	Family & Parenting	Food & Drink
Health & Fitness	Hobbies	Home & Garden	Pets	Religion & Spirituality
Science	Society	Sports	Style & Fashion	Technology & Computing
Travel	Vehicles			